

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR.543

din data de 04.10.2017

Dosar nr. 662/2016

Petiția nr. 5937/07.10.2016

Petent:

Reclamat: Consiliul Superior al Magistraturii

Obiect: modul de organizare al interviurilor pentru a accede în magistratură

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele și domiciliul procedural al petentului

2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

Consiliul Superior al Magistraturii,

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Procedura de organizare a interviurilor pentru accederea în magistratură, este considerată discriminatorie de către petent.

III. Procedura de citare

4. Prin adresa înregistrată cu nr.5937.01.11.2016, a fost citat domnul . . . pentru data de 21.11.2016. Procedură legal îndeplinită.

5. Prin adresa înregistrată cu nr.6515.01.11.2016, a fost citat *Consiliul Superior al Magistraturii* pentru data de 21.11.2016. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Petentul afirmă că, la data de 10.10.2015, a susținut proba interviului în cadrul concursului de admitere în magistratură și, în urma susținerii probei în cauză, a observat că întrebările adresate candidaților sunt diferite, iar la unele dintre întrebări nu a fost lăsat să răspundă, fiind întrerupt intenționat în opinia sa, cu scopul

de a-și pierde șirul ideilor. Pe lângă acest comportament manifestat de către membrii Comisei de concurs, petentul este de părere că nu există un barem de corectare și de evaluare a candidaților.

7. Petentul declară că, persoanele care au candidat au fost evaluate prin 10 criterii de evaluare, în urma cărora s-a acordat o notă, de către fiecare dintre cei cinci membri ai comisiei. Neexistând un barem de corectare, membrii comisiei au acționat arbitrar, tratându-l, în opinia petentului, strict subiectiv: "Mi s-a cerut să arăt un defect și o calitate în condițiile în care, nu sunt consacrate legal calitățile potrivite ori defectele nepotrivite. Am fost lipsit de un tratament neutru și echidistant din partea membrilor comisiei, aceștia având de foarte multe ori o tonalitate ironică. Am fost întrebat, de ce am urmat cursurile Academiei Naționale de Informații *Mihai Viteazul*, în condițiile în care, libera dezvoltare a personalității umane, libertatea de conștiință și accesul la cultură sunt garantate de Constituție". Petentului i s-au adresat întrebări privind nivelul de cunoaștere a limbilor străine, a experiențelor profesionale anterioare, fapt ce nu-l consideră ca fiind relevant.

8. Petentul consideră că, este discriminatorie modalitatea de evaluare a comisiei de examinare, precum și întregul proces de selecție al viitorilor magistrați, raportat la proba interviului reclamat în cauză. Petentul solicită, evaluarea amănunțită și integrală a întregului proces de selecție a viitorilor magistrați, precum și monitorizarea de către CNCD, a tuturor procedurilor privitoare la accesarea în magistratură.

Sușinerile părții reclamate

9. Partea reclamată invocă excepția necompetenței materiale a CNCD, potrivit prevederilor art. 20 alin. (1, (2 și (3, din O.G nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată. Din interpretarea acestor reglementări rezultă că hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului sunt pronunțate doar în vederea investigării și sancționării contravenționale a faptelor sau a actelor de discriminare, fapte înțelese ca acțiuni ori inacțiuni ilicite, care încalcă normele dreptului obiectiv, cauzând prejudicii unor persoane.

10. Partea reclamată declară faptul că petentul este nemulțumit de procedura de evaluare a candidaților la proba interviului ce se susține în cadrul concursului de admitere la magistratură, conform art. 22 din Hotărârea nr. 279/2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare, precum și a metodologiei de organizare și desfășurare a interviului. În cauza de față, concursul a fost organizat în condițiile prevederilor art. 33, din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările ulterioare. Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1071/2015, au fost validate rezultatele concursului de admitere în magistratură din anul 2015, act administrativ care a produs consecințe juridice și care poate fi atacat în contencios administrativ, potrivit legii. Ca atare, potrivit Dispozițiilor art. 22 din Hotărârea nr. 279/2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, candidații susțin un interviu în fața Comisiei de examinare, din care fac parte un psiholog, un judecător, un procuror, un cadru didactic universitar selectat și un pedagog; toți sunt desemnați de către Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea Institutului Național al Magistraturii. Interviul în cauză, constă în elaborarea în scris, a unei analize cu privire la subiectul extras de către candidat și susținerea orală a acestuia. Analizarea ori susținerea unei spețe cu elemente de etică specifice profesiei. Aprecierea interviului de către Comisia de examinare, se

face în baza grilei de evaluare elaborate de Comisie cu notarea de la 1 la 10, cu două zecimale; nota 1 se acordă atunci când punctajul obținut de candidat, este mai mic ori egal cu această notă. Nota obținută la această probă, reprezintă media aritmetică a notelor acordate de membrii comisiei de examinare. Nota acordată este definitivă, iar candidații sunt admiși dacă obțin nota minimă de șapte. Etapa interviului permite examinatorilor să aprecieze, în linii generale, nivelul de cultură și de educație al candidaților, capacitatea acestora de identificare și selecție a modelelor, conturarea unei imagini cu privire la personalitatea candidatului, descoperirea unor detalii care nu pot fi surprinse prin intermediul testelor de verificare a cunoștințelor juridice sau raționamentelor logice și care constituie o modalitate concretă prin care se poate revela caracterul interviuatului, prin identificarea abilităților acestuia de comunicare și de participare la o conversație, dinamismul și reactivitatea acestuia. De asemenea, în cadrul interviului, toți candidații sunt evaluați de către Comisia de evaluare și examinare în funcție de criteriile privind aptitudinile, motivația de a accede în profesia de magistrat, cu elementele de etică specifice profesiei respective.

11. Partea reclamată declară că, evaluarea candidatului și proba interviului au un caracter standardizat, acordându-se șanse egale tuturor candidaților înscriși pentru concurs. Pe parcursul procesului de examinare, candidații au interacționat în mod permanent cu examinatorii și au cunoscut care sunt procedeele utilizate, criteriile urmărite și condițiile în care se desfășoară examinarea. Așadar, în opinia părții reclamate, aprecierile petentului privind maniera în care membrii de evaluare au acționat sunt strict subiective și reprezintă o greșită percepție asupra modului în care a decurs examinarea sa la proba interviului.

V. Motivele de fapt și de drept

12. Colegiul director, având în vedere prevederile art. 20 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** („*Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.*”) constată următoarele:

— există criterii de evaluare la interviuri, conform grilelor depuse la dosar (filele 16-20 din dosar);

— nu există probe privind punerea într-o situație nefavorabilă a petentului, neprecizând prin ce afirmații a fost intimidat, dscurajat să răspundă, reclamatul neagă că ar fi existat astfel de afirmații;

— petentul a primit întrebări privind ocupația, starea civilă, alte studii în afara celor juridice.

13. Se respinge excepția de necompetență materială invocată de partea reclamată pe motivul că CNCD nu poate analiza o normă juridică, conform **Deciziei 997/2008** a Curții Constituționale, arătând următoarele:

- decizia Curții Constituționale se referă în mod strict la acte normative cu caracter de lege, iar metodologia organizării unui concurs nu face parte din categoria unor astfel de norme juridice;

- Instanțele judecătorești, inclusiv Înalta Curte de Casație și Justiție, au obligat CNCD să se pronunțe prin hotărâre dacă se încalcă sau nu principiul egalității așa cum este reglementat de O.G nr. 137/2000, modificată;

- reclamatul nu a arătat nici o normă juridică cu caracter de lege care să prevadă formularea unor întrebări privind ocupația anterioară sau situația familială la interviul pentru a accede în magistratură.

14. Nu pot fi analizate faptele care nu se confirmă, prin urmare, Colegiul director al CNCD, analizează dacă capătul de cerere privind întrebările legate de ocupația, starea civilă și studiile în afara celor juridice reprezintă sau nu discriminare conform prevederilor art. 2 alin. 1 din 2 din **O.G. nr. 137/2000**.

15. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

16. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

17. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

18. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbing și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

19. Colegiul director constată că situația persoanelor intervievate pentru admitere în magistratură este similară. Reclamatul nu a dovedit că au fost utilizate aceleași întrebări la interviu, pentru toți participanții. Cum arată CEDO, când probele sunt deținute integral sau în mare parte de către cel acuzat de discriminare, sarcina probatoriului aparține acestuia, el trebuind să ofere explicații satisfăcătoare și convingătoare (**Nachova și alții împotriva Bulgariei**, 6 iulie 2005).

20. Prin urmare, se constată existența unei diferențieri, în lipsa probatoriului nedepus la dosar de către reclamat.

21. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu (orice criteriu), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

22. Petentul a precizat clar că ocupația, invederarea calităților și a defectelor persoanei, a studiilor în afara celor juridice, reprezintă elemente ce nu ar trebui să aibă relevanță în admiterea în magistratură, considerând că aceste elemente reprezintă criterii pe baza cărora nu a fost admis (aceste criterii fac parte din categoria „orice alt criteriu”). CEDO a arătat, în mod repetat, că lista de criterii cuprinse în O.G nr.137/2000, modificată este doar ilustrativă, nu exhaustivă (**Engel și alții împotriva Olandei**, 8 iunie 1976), definind criteriul ca „o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010).

Reclamatul nu a depus probe din care să rezulte că, la acordarea unor note sub nivelul de admitere nu au contat și criteriile privind situația stării civile, a ocupației sau a studiilor anterioare ale petentului. Astfel, prin utilizarea principiului inversării sarcinii probei, Colegiul director constată că, în notarea petentului, au avut relevanță aceste caracteristici și statute.

23. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

24. Colegiul director consideră că dreptul afectat este cel la muncă, de a accede la profesia de magistrat.

25. În concluzie, formularea unor întrebări irelevante la interviul de admitere în magistratură, cum ar fi ocupația anterioară sau alte studii, reprezintă discriminare directă conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**, întrucât este o deosebire, pe criteriul stării civile, ocupației, studiilor, care are ca efect restrângerea dreptului de a fi admis în magistratură.

26. Colegiul director a luat o decizie similară privind organizarea unui interviu de către Ministerul Afacerilor Externe, în cadrul căreia, o femeie a fost întrebată dacă are copii și dacă da, ce va face cu ei în situația în care primește postul, în timp ce bărbații nu au primit astfel de întrebări.

27. Art. 2 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe două sau mai multe criterii prevăzute la alin. (1) constituie circumstanță agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale dacă una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intră sub incidența legii penale”.

28. Colegiul director constată că discriminarea invocată de petent se bazează pe mai multe criterii (*locul de muncă anterior, specificarea nivelului cunoașterii limbii române, studii*), astfel sunt incidente prevederile art. 2 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000**.

29. În conformitate cu art. 8 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**, „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pentru motivul ca aceasta aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.”

30. Colegiul director, prin inversarea sarcinii probei, constată că neadmiterea petentului în magistratură s-a produs ca urmare a unor criterii irelevante privind

exercitarea atribuțiilor de serviciu, în consecință sunt incidente și prevederile art. 8 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**.

5.21. Conform art. 26 alin. 1, „*contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate*”.

31. Colegiul director aplică amenda contravențională în cuantum de 2000 lei, având în vedere următoarele:

- fapta de discriminare vizează o persoană fizică;
- discriminarea a fost comisă de către o instituție extrem de importantă pentru statul de drept;
- s-a constatat o discriminare multiplă;
- reclamatul a mai fost sancționat anterior pentru discriminare.

32. Obligă reclamatul să publice un rezumat al prezentei hotărâri pe propria pagină de internet, conform art. 26 alin. 2 din **O.G. nr. 137/2000** („*Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești*”).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția de necompetență materială invocată de reclamat, conform art. 28-32 din **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor** (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

2. Nu se confirmă inexistența unor criterii de evaluare a aptitudinilor și motivației candidaților pentru admiterea în magistratură conform art. 20 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

3. Nu se confirmă utilizarea unor afirmații ironice la adresa petentului conform art. 20 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000** (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință);

4. Formularea unor întrebări irelevante la interviul de admitere în magistratură, cum ar fi; starea civilă, ocupația sau alte studii, reprezintă discriminare directă conform art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 6, art. 8 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 5 voturi pentru, 3 împotriva);

5. Aplică amenda contravențională în cuantum de 2000 lei împotriva reclamatului Consiliul Superior al Magistraturii conform prevederilor art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 5 voturi pentru, 3 împotriva);

6. Obligă reclamatul să publice un rezumat al hotărârii pe propria pagină de internet, conform art. 26 alin. 2 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 5 voturi pentru, 3 împotriva);

7. Recomandă reclamatului să elaboreze un set de întrebări pentru interviurile de admitere în magistratură care au relevanță în domeniu

8. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților (cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință).

- a) .
- b) Consiliul Superior al Magistraturii, .

33. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda de 2000 lei se va achita la administrația fiscală din municipiul București, dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

34. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Redactat G.L și R.O